

Janez Premk

Nova ikonografija Krista i promjene u prikazivanju Židova u visokom i kasnom srednjem vijeku

Većina se promjena u iskazivanju kršćanske pobožnosti u visokom srednjem vijeku ne odražava isključivo u humanizirajućim sklonostima u prikazivanju Spasitelja Isusa Krista kao Čovjeka boli ili *Ecce homo*, već su one izravno ili neizravno utjecale na širok spektar novih ikonografskih tema. Jedan od posebnih problema unutar konteksta velikog broja promjena koje su uistinu potresle cijelu Europu zasigurno je odnos prema majci religije – židovstvu i njegovim živim predstavnicima, suvremenim Židovima. Tekst ističe obrnuto proporcionalnu vezu između tih dviju tema: s humanizacijom Isusa Krista raste otuđivanje od Židova. Neka likovna djela iz istočnoalpske regije (npr. motiv Živog križa) jasno objašnjavaju tu vezu. Prikazi Židova unutar kršćanske ikonografije simultano se odigravaju u srednjovjekovnim predstavama muke, te se mogu utvrditi nevjerojatne sličnosti između dvaju različitih polja umjetnosti. Temeljito istraživanje i uspoređivanje obaju omogućuje bolje razumijevanje svih tijekova koji vode prema rađanju uglavnom negativnog prikazivanja.

Prijevod s engleskog: Bojana Zvijerac